

ХАБЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
45 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№№ 142—143 (8250—8254): ♦ 1997 сая ахсынньы 16 күнэ, Ойуурунньук, ♦ Сывата—1084 солкуобай.

CATHA & CHITM3

ДОТАЦИЯ БЫТЫН ТӨЛӨӨН

Сарсыларда 6 чаас... Хайдаады да аһин, туран дьао
не тас улаһин иһерин, дотонһор таһсар нэмнн кэлэр.
Хайа, бүтэрэ охсон иһки кастөөх сартан от тизэ
бирьане турар. Аны күнүскү сүөлү уулаһына, тар-
һоонн ыла барыта дүөрөһлөн, биір-биір өтөлү-
лүһадына өрө сатаһар. Ох өрө бөөлүө дуо, сымга-
ларган аһатарын, нуу-мас тинирин аһа биір,
Башынай көһилетин кылдас күннэ түбүтөөх олоһо
сөдөлөннөдө дьон көбис.

Санаа-оноо да бээр бөгд. Тэрлэлт техниката хүннээ 1 чааһаар 70 гыһ, солт, көрдүүр, отом 2 дөстөөх сиртэн ан, бааһынай, 7 чааһа суох эргиллибөөккин. Итн ата, 500 гыһ, осок, барда. Мас көрдөөт, оноххун оттуон, муус ылан ууларыан, сааһынары-каһынары өрөбүлэ суох үлэһин, сүһүү көрүүт, от оттуон. Бу биһр хаһааа суох үлэһир. Калыһылаах. Үмэ сиринэр каһааар депутаттарбыт, улахан чиновниктар, галыһыбытара эрэ бээр, икки сыл устата Үмэ киһитин, олохтоодун туһутар көмөлөөх биһр да сөкүөннэри өмөрөн дөдүлүбүтүлэр. Сүүрүн баайбытын — сире биеһаара планктэр. Бөйүөн дыһаһыһаа киһирин диндлэр, хаһаа баарый, олохтоох киһилык бюджеттытар нолуокотан хаһааарбытара? Саха киһитэ үлэһитин, телүүһүһүһүн өсөө да бөрөбизэркиһиллэрэ дуу?

Балхындайдаг онгоорон балхынлагч-балхынлагч эмил эт-эт дотадата амаминатан бэрдэрэн сэтгэсэтэлээр. Балхынний отото танынбат, үрлук үөрэххэн ирлээн бадарбат үнү дуо? Правительствыг та-наарбат уурвагын бэрбэвэрлэлэлбат, толорбат буу-лагына, хайдах тва сирин донуттан ойбууд-тирэх шлаары гынэрый. Онон ааспыт смалаах дотадата бэрбэтэхарина, бөрдүүкусугана онгоорочулар түүхэ-нэ толкуйу, сүбөөн тобуудунахынатына сатавар буудла.

Удусека насныг сэлдмээрэг хайлбт уонна бийлгыг дотацинны калбатахтар того чуумубутуй? Итаабит огону эмсэхтэбэттар, уураагы толортотар гына моддуйоуун. Ол хайдах, үбүн харгытын үлжэтин барбэттарын кэннэ днэхит буолуо, арай. Араас моддуйар ныма элбэх инн. Саатар, түмсэн сурукта суруйоуун, кэмгэр калбэтэх дотациннытар, дьону үтүктн, пеня аахтарыаңаң.

Ийрдым, маннай утаа байгыннайга аравс чэчэтэи-
лэр баалдара, Бидиги барыга тохтоото. Ойно байга
да азылаабыт сүөһүбүтүн-смылабытын итингэ үлэ-
лиир өсөө үүстүгүрөр. Быйаарыах дьаһаха, манна
да проблема албах. Наньалонныа үүтэ-этэ сүөх бу
шарахан ологу тулуйбат, утарыласпат. Эти-үүтү сү-
рэхтээхтөр, дуусуурдаахтар, «иһрээх» үлэни сатаа-
чыллар ара оттороллор. Саха тыатын сирин олохтоох-
торун барыларын куоракка көһөрбөт буолаахха, ки-
һанар кэм кэлэ. Илдьахтаах икки сымлаабы дота-
циларбытын төлөөн бараннар килэр. 1998 сымла-
аны манан албыннаан бөөчүтэммэттиһир, «дотация-
дирбэттиһир. Бу онуугар сүөһү-смыла илэр дьонго
мыга 1 төбөгө 100-түү тийиһыланы төлөөтүһүр. 40
сүөһүлөөх буолааххына 1 мөлүйүн буолуо. Итин-
ник быйаарылалара буоллар, илэмнэй үлэни тууса-
рыныа саха сүөһүтүн-смылатын итингэ дьон интэ-
риэстэниэ, бу үлэбэ хайыһын уонна бордууксуйа ди-
үлүө этэ.

Базис-алта сым аяарла өттүгөр илбик техникалардын сүүрөр-үлөмнөр турупкан тарапталар. Санта трактори ылаактаандар көзүбүтүн да атылаалар ылаактамагыбыт. Бу боннуруска аттаах, бир 20-30 сүбү-лүкхүлүгү, улахан хайааныстабылар 10 сым болдох-тон техникадан, тракториан хаячымнар мада.

Аны ололорбутун, саха ычатын итин тубулан. Үгүс төрөнүт оётул куоракка, итин сирга ыстан үөрэттөрөр. Бу кэбээски сайымаллах Сахабыт сирин арасылара. Доруобуйабыт туһулан. Кыра эрдэнтөн үүтсүгөй ыулуун суорат, сарсардытыл аминноронноох, дьэдэһиннэх куорак (дагда), күнү амдаан, бэрэ олуттан оноһуллубут хойуу миньыгыс утах—сүтүгөс, сээс-сайын эмлэри үүтүттөн оноһулар ыа.

мээс, ама, өрө дөрүбүбүтүм түнсүрбүтү буолдуо дуо? Түнсүрүм бөгө буоллара! Ону тымга төрөөбүт төрүт астары умнууллубат дыкты, сытыы өйдөбүлү хаал-
ларар, сылайбат сымдааныны, элэйбэт эрчими угар. Оттон бу айылыктар тым эрэ дьонугар бааллар, өлөрү саха дьахталлара эрэ астымылар. Аан дөйду аатырбыт түстүүктэрэ Н. Пинигин, Р. Дмитриев, А. Иванов, дүбүбүтү Г. Коздесов, сүүрүктэр Г. Нох-
тускай, А. Феофанов уо. д.а. чулуу спортсменнар-
быт саха сымлаах этин, үрүү айым айаан улаатта-
хара. Ошон өбөлөрбүтүн, тым, куорат дьон араарбак-
ка, дьаһыала-детсад сагалтан саха айым сатаан ат-
таан аһатарга үөрөнүххө, Төрүт айым быспатахха,
өрө улааттарыына да арыгыга, табахха найаа убанын
сүөгө, бысчыны ураты буолуодар эренилэххэ. Маша-
ха бийиги сүүрү сорукут—сүөгүнү-сыгыны онну-
нун хаалларыы, итти.

Обүгээлэрийг эг оюуны 7 салхыгтар дээрн курулаан уртан бараа, күнүн чимдэй күэх отуулан эбийн абаатан, күүстээх тымныналар түстэхтэринээ эрэ өлөрөллөрө дээрн астабят. Ошук уойбут сүөһү этин быыһа сымдаах (мраморной), ыстаатахха ураты минниһигэс атыһаах, ис-истан эрыа-сыа чалдырайар тына абаан өстүүлэтан тураллара үһү. Дээ, ол иһин тымнынына, улаан-хамнаһы да кыһаан эрдэхтэрэ.

[illegible][illegible]

Кийн удуустарга хийнхний 4-5 см-аг от үүснэв билгийн сүөлбүү-сүлснэнь нэм хитнянибэт. Онцут үүм-мөтөр эрх сүөлбүүт ол смл эсэртэ барар. Отгон Прителство хийнх да мөхтээлээний биэрбэт. Итэ-бэтэ даяни, Смл ахсын уларыйа турбат турунтаах нөмө биара буоллар, билийнх илээт сүлдээр иччэт да сүөлбүт сүелэн үлэлиэ итэ.

Түүмүктөр, динчилэх үлэйт тиа дьонутар суолта бирэн, үлэйтэр кэм кэллэ. Табияры, бородууксуяны өлгөрөөчүлэри бэйэлэрин эрэ хааларбат суолу тобулуохха, кишинтэн да тутулуга суох бары айыр айалтаахпыт. Онуук буоллагына, бородууксуяны өлгөрөөчүлэр бэйэлэит эмнэ сүбэлэһэн көрүүгүн өлөрөн биригимизбит.

А. ВАРЛАМОВ,
СР. УТУОЛДХ зоотехникч.

Миражи и видения.

Хаһыат 3, 4, 5, балаһаларыгар
быыбардыр бюллетеннар
образецтарын кытта билсинг

СОНУННАР

ЗАВОД ДЫАЛАТА—ДЕПУТАТТАР
ИЛИЛЭРНЭР

ДЬОҢҮҮСҢАЙ. Республикада нэгдүгээр Тавд Урхтээд нийтэлж байгаа газар сүлжээг бэлтгэж байгаагаар, дүн СНА-д СР промышленноскы министртин солбуулагчы Александр Матвеев билдээ.

Манна үзэлээр, сүмшүүтөн, ситарилчиннаар, Бидний нэгмө объектары үлэри бэлэмнэгийн хяалд, Уонсайын, завод 90 бырынгийннаах бэлэмнэвүнэи аариллар, Өд' эрээрн бөдөрөөтчинттар хамнаска 25 мард, солж, нин сабары модьуйн, үлээрн тохоттулар, Республика тэлэр, сымлаах инвестиционный бюджетынгар унуоха үн жүрдүүлн турар, Оюн билиги даяны депутаттар биднаарыхтаахтар.

Неби араарар комплекс тутууга федеральный уона территориятаагмы суол фондатытан үбүлэммитэ. Бастаан машина битуму өлөрөм таһаарышны былааннаабыттара. Онтон иэтин тутуугу канэтарга быһаарыллыбыта. Онон сибээстээн бюджет үбү наада буолбута. Завод сылга 100 тыһ. тонна кымталлаах буолаохтаах. Бастаан утла Таас Ураахха Орто Бөгүбуйиттан, ылыллар бородууксуйанан үлэлээн завод сылга 65 тыһ. тонна ыраастамматых неби-бизрэхтээх. Ол нефтин Саха сирин арҕаа өтүгүнээри наардыһааччыларта 15 тыһ. тонна дизельнай уматын, 5 тыһ. тонна бевани уонна 20 тыһ. тонна тутууга итиннэ суол оһоһууттар барар битум бородууксуйа.

«НОРИНКО» САХА
СИРЭН РЫНОГАР КИШЭР

ДЬОКУЗУСКАЙ, СР Тас сибээстэһинилэргэ министертывыгар ыалдьыттааһынтык Китай «Норинко» хотугу индустриальнай корпорациятын делегацията республикада билэнэр сырытын сафалаата. Тас сибээстэһинилэргэ министри солбуйаачы Юрий Петров отарынан, «Норинко» КНР тас эргизинэн дларыктанар бипр сүрүн компаниятынан буолар. Компания сыйлаабы эргитэр дубэ 2 млрд. доллар, тас дойдуларта 30 барэстэбинэтиастыбэлэрэх, ол иһинэр Москвада

Китай өрүтэ Саха сирин ыгыта биһирэ үлээлээнин алохтоон көнгөтөр интэриэстээх. Кытаецтар, сүрүүнээн, норуот туттар табаарынан, аһылыгынан, хайа, нефть, промышленноһын уонна суол тутуутун оборудованиетынан эргинэр бэлааннаахтар. Кыһылар аһааас бианеһа, бэдэрөөтэхин тутууну ыгытын уонна түрүмэ эһэ интэриэһирэстэллэр.

Күтэй предпринимателлэро республика минкистер-
стволарыгар уонна промышленнай предпринимателары-
гар сымдаан дьыаланы биллестилэр, СР Правитель-
ствотын Председателя Валентина Федоровна кэттэ ил-
сүстүлэр.

ПЛЕМЕННОЙ ХАҲААЙЫСТЫБА ТЭРИЛИННЭ

ЧУРАЛЧЫ, Адаар нойдлогэр Ардаг диг наттаах сиргэ олохсуйбут сылгыныттар коллективтарын ошат таах тэрийсөөччи, бэйэтүн дымалатын маастара Василий Гоголев өр кэмгэ саллар. Уонча сым көрүн: манна сымгы олүүтүн таһаарбатахтара уонна орто тунна кулун дымалабайы тахсытын 82 бырыһиан буоларын ситиспиттара.

Бийыл Василий Гоголев коллективтар эбии бир аяна салгыныттар кыттысталар. Уопсай субвенция салгыныттар салгы бородатын тусарынан даярыктанарга быһаарынан, племенной хайаайыстыбаны тэрийэр бхоллулар.

ДУОБАТЧЫТТАР
РОССИЯ КУБОГЫН ЫДЛЫЛАР

МОСКВА. Сүүс харахтайх уеуиша нуучча дуобачыгар Россия кубогын шииш күрэхтэшин түмүктэниш. Ааспыт өттүгэр нуучча эрэ дуобачыгар идэтигэр Саха сирин мастардара бу сырыныга сүүс харахтайх дуобачына куустэрин холонор, улахан зыяаныны ситистилэр. Билинги дуобачыгарыт хамаандаан түмүккэ Россия кубогын бийилты хаһаайланыарыныт буоллулар. Биринстээх миэстэлэргэ Башкортостан уеиша Москва хамаандалара үнгистилэр. Тус бэйэлэрин көрдөрүүлэринэн Иван Токуеварон, Гайрил Колесов уеиша Александра Буриашева үнүс миэстэ буолулаахтылар.

Оттоң нууучу дуобатыгар бийиги хамаандабыт үһү бардорүүлэниэ. Бийиги дуоскатыгар тросмейстер Александр Азаров бастаата, Василий Кычкин иккисэ Зоя Саввина үһү мпестэдэнилээ.

CILA.

координатора.

ВЫБРАУДЫР БЮЛЕТЕНЬ
Саха Республикатын Чурапчы
улууһун улуус мунньабын
депутаттары быйдарытар
1997 сыл ахсынны 28 күнэ

ИЗЫРАТЫРЫР БЮЛЕТЕНЬ
по. выборов депутатов улуусного
собрания Чурапчинского улуса
Республики Саха (Якутия)
28 декабря 1997 года

28 №-доох НОГОРОДОВАҤҤЫР БЫРААДЫРЫР УОКУРҤҤ
НОГОРОДОВСКИН ИЗЫРАТЫРЫР ОКУРҤҤ № 28

ЫҤАҤҤЫРАДЫРЫР БЮЛЕТЕНЬ ТОГОРУДАҤҤЫР БЫРААДЫРЫ
Улуус мунньабын народнай депутаттар быйара кандидат итин кылаастыгар кииригит арааааа-
ныаҤҤЫН ыҤа өтүгэр баар ыраас кадрарка эбэтэр «Кандидаттары барыларын утарыбын» диир строка
ыҤа өтүгэр баар кадрарка ханник баарар бааһын тирүүрүн.

Поставьте любой знак в пустом квадрате справа от фамилии только одного кандидата в народные
депутаты улуусного Собрания за которого вы голосуете, либо в квадрате, расположенном справа
от строки «Против всех кандидатов».

УЛУУС МУННАБЫН ДЕНУТАТЫАР КАНДИДАТАР
КАНДИДАТЫ В ДЕПУТАТЫ УЛУУСНОГО СОБРАНИЯ

Платонов
1960 с. төрөөбүт, Чурапчытааһы потребсоюз правленийтаа
спесасатара, Чурапчы селотугар олоор.
1950 г. рождения, председателъ правления Чурапчинского
потребсоюза, проживает в селе Чурапча.

Постников
1932 г. рождения, директор музея Д. П. Коркина, прожи-
вает в селе Чурапча.
1932 с. төрөөбүт, Д. П. Коркин музейин директор, Чурапчы
селотугар олоор.

Кандидаттары барыларын утарыбын
Против всех кандидатов

ВЫБРАДЫРЫР БЮЛЕТЕНЬ
Саха Республикатын Чурапчы
улууһун улуус мунньабын
депутаттары быйдарытар
1997 сыл ахсынны 28 күнэ

ИЗЫРАТЫРЫР БЮЛЕТЕНЬ
по выборам депутатов улуусного
собрания Чурапчинского улуса
Республики Саха (Якутия)
28 декабря 1997 года

27 №-доох ЧАРАПЧААҤҤЫР БЫРААДЫРЫР УОКУРҤҤ
ЧАРАПЧКИН ИЗЫРАТЫРЫР ОКУРҤҤ № 27

БЫРААДЫРЫР БЮЛЕТЕНЬ ТОГОРУДАҤҤЫР БЫРААДЫ

Улуус мунньабын народнай депутаттар быйара кандидат итин кылаастыгар кииригит арааааа-
ныаҤҤЫН ыҤа өтүгэр баар ыраас кадрарка эбэтэр «Кандидаттары барыларын утарыбын» диир строка
ыҤа өтүгэр баар кадрарка ханник баарар бааһын тирүүрүн.

РАЗЪЯСНЕНИЕ ЗАПОЛНЕНИЯ ИЗЫРАТЕЛЬНОГО БЮЛЕТЕНЯ

Поставьте любой знак в пустом квадрате справа от фамилии только одного кандидата в народные
депутаты улуусного Собрания за которого вы голосуете, либо в квадрате, расположенном справа
от строки «Против всех кандидатов».

УЛУУС МУННАБЫН ДЕНУТАТЫАР КАНДИДАТАР
КАНДИДАТЫ В ДЕПУТАТЫ УЛУУСНОГО СОБРАНИЯ

Горолев
1960 с. төрөөбүт, Чурапчы улууһун киин баһыһаҤҤЫН ыраба,
Чурапчы селотугар олоор.
1960 г. рождения, врач центральной больницы Чурапчинского
улуса, проживает в селе Чурапча.

Никитин
1950 с. төрөөбүт, улуус драматическай сойууһун кэмүүска-
лаах дуоһууһа управленийтаа начальнига, Чурапчы селоту-
гар олоор.
1950 г. рождения, начальник управления по социальной за-
щите улусной администрации, проживает в селе Чурапча.

Кандидаттары барыларын утарыбын
Против всех кандидатов

